

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

КАРАЗІНСЬКІ ЧИТАННЯ: ЛЮДИНА. МОВА. КОМУНІКАЦІЯ

Тези доповідей
XIII наукової конференції
з міжнародною участю

7 лютого 2014 року

Частина I
А – Л

Харків 2014

УДК 81 (082)
ББК 81я43

Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(протокол № 1 від 13 січня 2014 р.)

Організаційний комітет конференції:

В.Г. Пасинок, доктор педагогічних наук, професор (голова)
Н.А. Оніщенко, кандидат філологічних наук, доцент (заступник голови)
І.С. Шевченко, доктор філологічних наук, професор
В.О. Самохіна, доктор філологічних наук, доцент
В.П. Кривенко, кандидат філологічних наук, доцент
О.В. Ребрій, кандидат філологічних наук, доцент
М.Ю. Вороніна, кандидат філологічних наук, доцент
О.О. Чорновол-Ткаченко, кандидат філологічних наук, доцент
П.Т. Гусева, кандидат філологічних наук, доцент
С.Г. Мащенко, доцент
Ю.В. Кобзар, К.М. Ніколаєнко (секретарі)

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків-22, майдан Свободи, 4,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
факультет іноземних мов, тел. (057)707-53-43

До збірника увійшли тези доповідей наукової конференції, присвяченої проблемам іноземної філології, методики викладання іноземних мов, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних спеціальностей.

УДК 81 (082)
ББК 81я43

ISBN 978-966-285-050-5

© Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна, 2014
© І.М. Дончик, макет обкладинки, 2014

Отже, оскільки адаптаційний період студентів молодших курсів до подальшого навчання – специфічний процес, під час якого відбуваються певні взаємодії, то конфлікти є його невід’ємною частиною. Ми вважаємо, що у кожному ВНЗ має проводитись певна діяльність із подолання і запобігання конфліктів, яка повинна реалізувати конфліктологічну підготовку учасників педагогічного процесу та сприяти підвищенню ефективності педагогічного процесу освітнього закладу. Уникнення конфліктів може допомогти знання їх структури та динаміки і ефективних способів вирішення.

Література

1. Антонов Г.В. Педагогічні умови запобігання і розв’язання конфліктів у навчально-виховному середовищі вищого навчального закладу : дис... канд. наук: 13.00.04 / Г.В. Антонов. – Харків, 2006. – 20 с.
2. Байбекова Л.О. Адаптація студентів-першокурсників до навчання у ВНЗ засобами ІКТ / Л.О. Байбекова // Збірник матеріалів X науково-практичної конференції молодих учених “Методологія сучасних наукових досліджень”. – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2013 р. – С. 10–11.

ЕЛІПСИС ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ ІМПЛІЦИТНОСТІ В ДІЛОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Баклан І.М. (Київ)

Імплікування інформації в діловій комунікації відбувається за допомогою еліпсису, який є головним фактором перетворення мисленнєвої діяльності (Ratio) в мовленнєву (Usus). Він формує зв’язок за ілюкативною функцією, що є основою для успішності комунікативного акту [2, с. 41].

Еліпсис – структурна модель компресії, що полягає в синтаксичній редукації будь-якого компонента висловлювання, який можна відтворити з контексту чи ситуації в процесі комунікації [2, с. 26]. За класифікацією Ж. і Р. Ле Бідуа, еліпсис може бути частковим і абсолютним. Частковий еліпсис (або зевгма) полягає в редукації слова чи групи слів, раніше виражених в іншій частині фрази. Він може спричиняти граматичні та семантичні помилки, що створює додатковий стилістичний ефект [5, с. 83]. За основу виокремлення еліптичних речень слід взяти комплексний критерій, який включає смислову, структурну, стилістичну, комунікативну та контекстуальну ознаки [2, с. 44].

У діловій комунікації, яка представлена жанрами комерційного та адміністративного спілкування, еліпсис досить поширений як формалізоване утворення у вигляді заголовків, виносок, пунктів тощо. В текстах ділових листів він часто вживається у вказівках на зміст або завершення етикетних формул [3, с. 22]. Наприклад, *wie vereinbart* [6, с. 259] – на підтвердження нашої попередньої домовленості; *Freundliche Grüße und alles Gute für die Zukunft* [6, с. 239]. – з щирою повагою і побажанням успіхів у майбутньому. Еліпсис є одним із засобів відтворення імпліцитності тексту, що пов’язано з принципом економії: уникненням повторів та обтяжливих деталей [1, с. 293]. Наприклад: *In der vergangenen Woche ging keine Zahlung ein. In dieser Woche wieder keine* [7, с. 95] – Минулого тижня не сплачено рахунок. Цього тижня також. В україномовній діловій комунікації редукації підлягають дійсничні елементи у вигляді особових займенників *ми* або *я*, напр.: *Змушені нагадати Вам, що досі не отримали від Вас оплаченого рахунку* [1, с. 335]. У німецькій мові такий вид еліпсису поширений значно менше і характерний для певних типів тексту (напр., телеграми: *Ankomme morgen früh* [4, с. 250]. – Приїду завтра вранці). Частотність вживання еліпсису також залежить від комунікативної функції тексту. В комерційних листах-пропозиціях він вживається у вказівках на вартість товару та умови доставки (напр.: *Alle Preise inklusive 19 % MwSt.* – Усі ціни зазначені з урахуванням ПДВ; *Lieferung frei Haus.* – З безкоштовною доставкою). В рекламних листах до клієнтів еліпсис виконує функцію привертання уваги (напр.: *Jetzt mehr Kraft für Sie, sehr geehrter Herr Hansen, mit einem vergrößerten und verbesserten Außendienst!* – Лише зараз більше можливостей для Вас, вельмишановний пане Хансен, пропонує наше оновлене представництво!). Таким чином, у діловій комунікації еліпсис як засіб вираження імпліцитності сприяє економії тексту і залежить від функції останнього.

Література

1. Бибики С.П. Ділові документи та правові папери / С.П. Бибики, Г.М. Сюга. – Харків : Фоліо, 2005. – 493 с.
2. Ларькина А.А. Эллипсис в современном французском языке : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.05 / Анна Александровна Ларькина. – Архангельск, 2009. – 175 с.
3. Сыщикова О.С. Имплицитность в деловом дискурсе : на материале текстов коммерческих писем : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Олег Серафимович Сыщикова. – Волгоград, 2000. – 206 с.
4. Agel V. Valenztheorie / V. Agel. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2000. – 300 S.
5. Dietrich C. Rhetorik. Die Kunst zu Überzeugen und sich durchzusetzen / Cornelia Dietrich. – 2. Auflage. – Berlin : Cornelsen Verlag, 2005. – 128 S.

6. Bambach-Horst E. Briefe und E-Mails gut und richtig schreiben / E. Bambach-Horst, H. Hogen, U. Schoenwald [Bearbeitet von der Dudenredaktion]. – Mannheim : Dudenverlag, 2010. – 608 S. 7. Wieke Th. Briefe schreiben. Mit Mustertexten für jeden Anlass. Auch für Fax und E-Mail / Thomas Wieke. – Köln : DuMont Verlag, 2003. – 269 S.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБУЧЕНИЯ ИНФОРМАТИКИ

Балашова Ю.В. (Тирасполь)

В системе среднего профессионального образования значение предмета “Информатика” возрастает с каждым годом и приобретает одну из ключевых дисциплин в обучении студентов. Анализ научных исследований и существующей практики обучения информатике показал, что в науке недостаточно раскрыт и описан потенциал развития творческого мышления студентов на занятиях информатики. Причина проблемы кроется в преподавании информатики. В обучении информатики уделяется изучение информационным технологиям [1, с. 7]. Основное внимание студентов концентрируется на освоении интерфейса. При этом упускаются возможности решения с помощью информационных технологий. При изучении информатики больше времени уделяется теоретическим аспектам, в частности алгоритмам и программированию. Алгоритм выполнения работы заключается в следующем: студенты получают задания в рамках существующего производства, связанной со спецификой производственной деятельности. Они готовят отчеты, демонстрируют результаты их работы. Преподавателю отводится роль консультанта и помощника. Традиционный подход к преподаванию информатики препятствует развитию мышления студентов, использованию компьютера на занятиях. Использование компьютеров освобождает студента от выполнения операций, зачастую подлежащих алгоритмизации логических операций, от заучивания огромного количества информации. Компьютер позволяет организовать и провести эксперимент научно-исследовательской работы различных моделей. [2, с.151]. Развитию творческих способностей и самостоятельного мышления способствует и то, что компьютер позволяет осуществлять обратную связь, при этом важно, что пользователь получает ответ с указанием ошибок, если таковые имеются, т.е. параллельно идет